

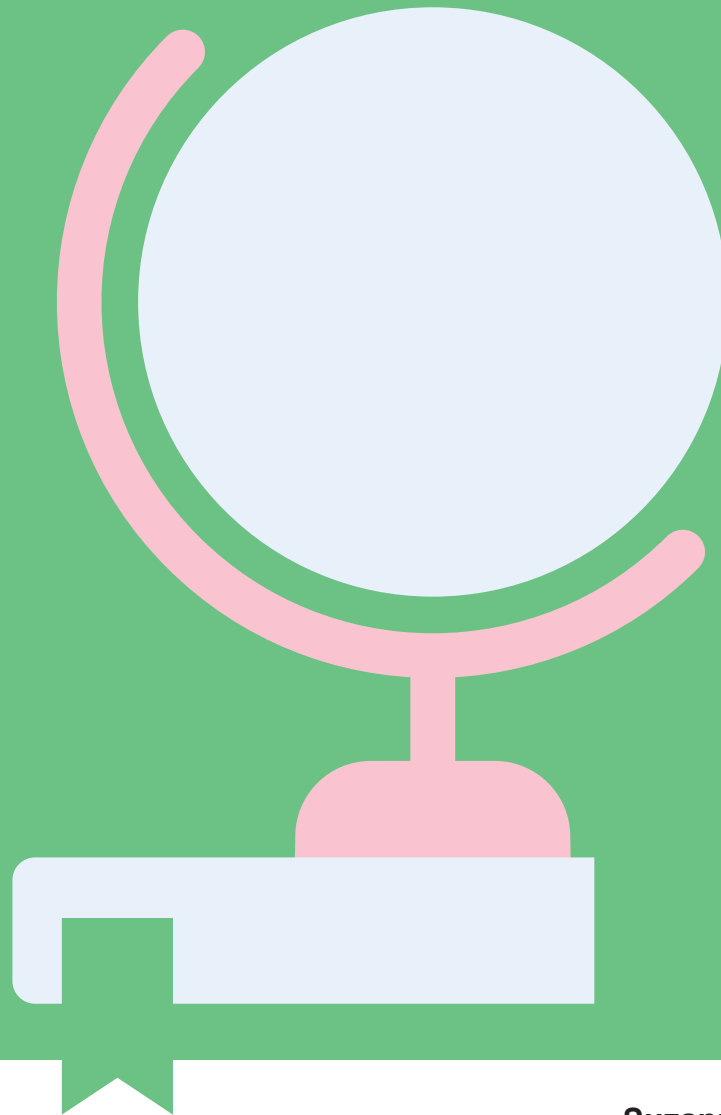

EducationLab
What works in education

Praktijkaart

CORI

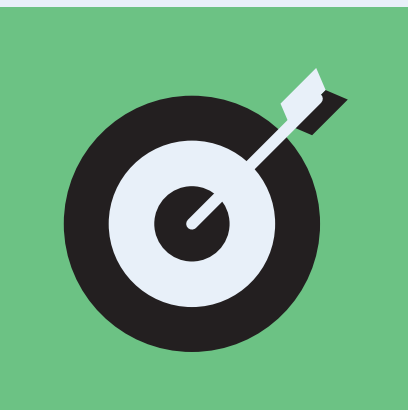
*Concept
Oriented
Reading
Instruction*

Suzanne de Leeuw
Universiteit Maastricht

Martin Bootsma
Enigma onderwijs

Doel van de interventie

Concept Oriented Reading Instruction heeft vier hoofddoelen:

1. Verbeteren van leesbegrip en leesbetrokkenheid;
2. Kennis over natuurkunde en wereldoriëntatie vergroten;
3. Toepassen van zinvolle leesstrategieën;
4. Intrinsieke leesmotivatie vergroten.

Voor welke groep kinderen?

CORI is bedoeld voor kinderen in groep 5, 6 en 7 van het basisonderwijs.

*Kijk voor meer informatie
op onze website:*

www.education-lab.nl

Wat moet er gedaan worden?

Tijdens CORI wordt er thematisch gewerkt. De thema's staan in verband met de wereldoriëntatie-vakken en kunnen door de leraar naar eigen inzicht ingevuld worden. Tijdens een periode van twaalf weken staat dit brede thema centraal en worden vier fases doorlopen: van oriëntatie en observeren tot de laatste fase waarin kinderen hun bevindingen presenteren aan medeleerlingen. Kinderen beantwoorden vragen die ze zelf geformuleerd hebben (binnen het thema) met behulp van (digitale) teksten en boeken. Op die manier wordt lezen direct aan een doel gekoppeld. Bovendien kan de autonomie om zelf vragen te formuleren ook motiverend werken. In iedere fase komen verschillende leesstrategieën, motiverende elementen en onderzoeksvaardigheden aan bod. Kinderen maken verschillende soorten lees- en schrijfoopdrachten en stellen een portfolio samen. Er wordt drie tot vijf keer per week 90 minuten aandacht besteed aan het CORI-programma.

In deze tijd worden minilessen strategie-instructie gegeven, lees- en schrijfoopdrachten gemaakt en wereldoriëntatie gedoceerd. Hieronder worden de vier fases van CORI samengevat en toegelicht.

1. Observeren en personaliseren

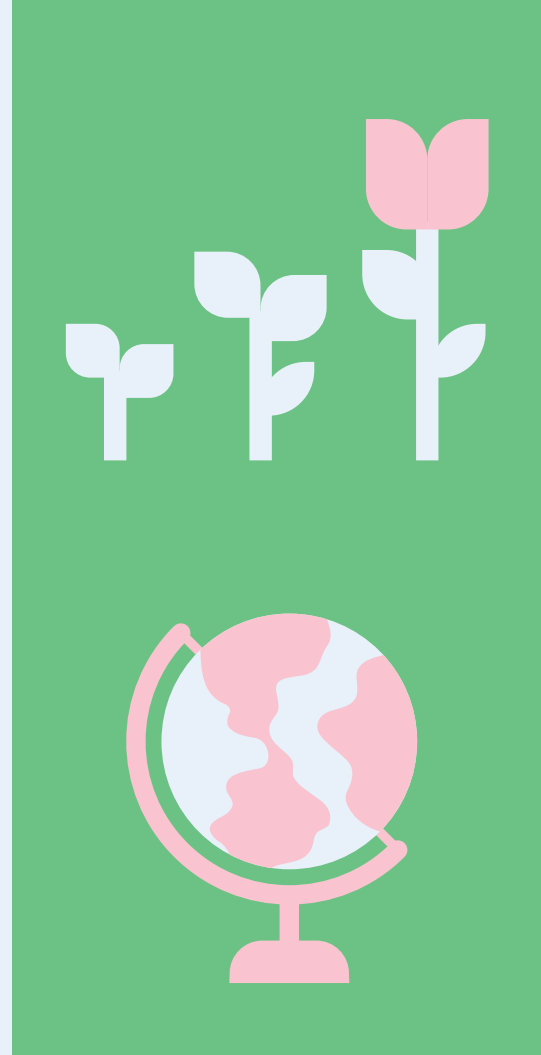
In de eerste fase maken kinderen kennis met het thema en formuleren hun eigen vragen binnen dat thema.

1. *Strategie-instructie*: activeren achtergrondkennis en vragen formuleren
2. *Onderzoeksvaardigheden*: observeren, wetenschappelijke proef opzetten
3. *Motivatie*: Interesses aanwakkeren, autonome keuzes maken

2. Zoeken en achterhalen

In de tweede fase gaan kinderen zich verder verdiepen in het thema en informatie verzamelen.

1. *Strategie-instructie*: Opzoekvaardigheden (e.g., gebruik van index)
2. *Onderzoeksvaardigheden*: Data verzamelen
3. *Motivatie*: Voortzetten en uitbreiden van persoonlijke interesses

3. Begrijpen en integreren

In de derde fase gaan leerlingen aan de slag om de verzamelde informatie te organiseren en samen te vatten en antwoorden op hun vragen te formuleren.

1. *Strategie-instructie*: Samenvatten, navertellen, gevolgtrekking
2. *Onderzoeksvaardigheden*: Organiseren en presenteren informatie
3. *Motivatie*: In kleine groepjes samenwerken (coöperatief leren) en je eigen interesses en bevindingen delen

4. Communiceren naar anderen

In de vierde fase staat het delen van informatie centraal.

1. *Strategie-instructie*: Informatie grafisch samenvatten (bijvoorbeeld, strip of mind map maken)
2. *Onderzoeksvaardigheden*: Delen van bevindingen
3. *Motivatie*: Een helder einddoel en presentatie voor de groep

Meer informatie over de CORI-interventie kan [hier](#) gevonden worden.

De Nederlandse leesmethode DENK!, ontworpen door Thoni Houtveen (2018) heeft veel elementen van CORI overgenomen. Echter, DENK! is op dit moment nog niet goed geëvalueerd. Hierdoor weten we niet zeker of het effectief is. CORI is wel al uitgebreid onderzocht.

Wat is hiervoor nodig?

Het belangrijkste is dat er bij ieder thema een ruim aanbod aan boeken beschikbaar is in de klas. Dit moeten verschillende soorten boeken zijn. Naast een groot aantal informatieve boeken zijn er ook fictieboeken en boeken met poëzie of rijm aanwezig. In totaal zijn er ongeveer 50 boeken per twaalf weken per klas. De boeken zijn van verschillende niveaus. Ongeveer een derde van de boeken is op het niveau van de klas of één klas hoger. Een derde van de boeken heeft het niveau van een of twee groepen lager dan de klas en een derde heeft het niveau van twee groepen hoger dan de klas. Op die manier is voor iedere leerling uitdagende en passende literatuur beschikbaar. Het kan nuttig zijn om een samenwerking met de lokale bibliotheek aan te gaan om een divers en aantrekkelijk boekenaanbod te verzamelen. Daarnaast kunnen kinderen informatie van digitale informatiebronnen verzamelen. Ook is er

materiaal beschikbaar voor kleine experimenten in de klas. Als het thema 'het weer' is dan kan er bijvoorbeeld een klein weerstation worden geregeld waar kinderen de temperatuur en neerslag bij kunnen houden. Het koppelen van leesonderwijs aan dit soort praktische experimenten kan helpen om de nieuwsgierigheid aan te wakkeren en de leesmotivatie te vergroten.

Training van het personeel is een vereiste. Coaching en training zijn nodig om leraren te leren om met de CORI-methode te werken en de balans tussen begeleiding en autonomie van de leerlingen te vinden.

Wie voert het uit?

De leerkracht

Hoe lang duur de interventie?

Onderzoekers raden aan om CORI voor minimaal twaalf weken te gebruiken maar het is ook mogelijk om een cyclus langer te laten duren of om na twaalf weken een nieuwe cyclus te starten met een nieuw thema. CORI is een manier van werken die volledig geïntegreerd kan worden in het reguliere lesprogramma of eenmalig kan worden toegepast tijdens een project bijvoorbeeld. In dat laatste geval zal de effectiviteit wel lager zijn.

Waar moet je op letten?

CORI biedt veel keuzevrijheid voor leerlingen. Dat kan motiverend werken maar voor sommige kinderen ook overweldigend zijn. Zorg dat je kinderen helpt bij het maken van keuzes en het formuleren van hun vragen als dat nodig is.

Een gevoel van succes een belangrijk onderdeel van motivatie. Het is daarom van belang dat er voldoende teksten en boeken beschikbaar zijn op verschillende niveaus, dat leerlingen haalbare doelen stellen en regelmatig complimenten ontvangen als ze iets goed gedaan hebben.

Welke uitkomsten kunnen we verwachten?

CORI heeft een positief effect op de leesmotivatie van leerlingen. Leerlingen die deelnamen aan CORI scoren gemiddeld 0,3 standaarddeviatie hoger op indicatoren van leesmotivatie dan leerlingen die in een regulier lesprogramma zitten (Van Steensel et al., 2016).

Daarnaast verbetert CORI sterk het tekstbegrip van leerlingen. Onderzoek laat zien dat leerlingen die CORI gebruiken ongeveer 3 maanden voorlopen op leerlingen die geen CORI gebruiken als het gaat om tekstbegrip (Guthrie, McRae & Klauda, 2007).

Wat zijn de kosten?

De grootste kostenpost zal de training en coaching van docenten zijn. Daarnaast zullen de boeken en materialen kosten opleveren. De hoogte van de kosten hangt af van de bestaande boekenaanbod in de school.

Bronnen

Guthrie, J. T., McRae, A., & Klauda, S. L. (2007). Contributions of concept-oriented reading instruction to knowledge about interventions for motivations in reading. *Educational Psychologist*, 42(4), 237-250.

Houtveen, A. A. M. (2018). *DENK! Werk aan groei in begrip: Onderbouwing, beschrijving en exploratie van het begrijpend leesprogramma voor het basisonderwijs*. Hogeschool Utrecht, Kenniscentrum Leren en Innoveren.

Van Steensel, R., van der Sande, L., Bramer, W., & Arends, L. (2016). Effecten van leesmotivatie-interventies: Uitkomsten van een meta-analyse.